Populația românească din Transilvania de Nord în perioada ocupației Ungariei și Germaniei Naziste

ETERNAL ECHOES

Teach and Learn About the Holocaust

Cofinanțat prin programul Erasmus+ al Uniunii Europene

The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Populația românească din Transilvania de Nord în perioada ocupației Ungariei și Germaniei Naziste

În august 1940, în urma celui de-al doilea Dictat de la Viena, promulgat de Adolf Hitler, aliatului Germaniei Naziste, Ungaria, i s-a acordat ca răsplată regiunea Transilvaniei de Nord. Acest fapt inversa un aspect al Tratatului de la Trianon, una dintre hotărârile de la Versailles, stabilite în urma pierderii primului război mondial de către Germania imperial și prăbușirii Imperiului Austro-Ungar. Acest Tratat din 1920 stabilea regiunea ca fiind parte a României.

© Wikipedia Commons

8 septembrie 1940, la cateva zile dupa Dictatul de la Viena, trupele Ungariei intra in Zalău.

Imediat după Dictatul de la Viena, forțele armate ungare au pătruns în regiune, ocupând o serie de orașe, printre care și Sighet. Populația majoritară maghiară a întâmpinat cu bucurie aceste schimbări, în timp ce ocupația crea o graniță artificială în interiorul Transilvaniei. Majoritatea populației de etnie maghiară spera ca, atunci când războiul va lua sfârșit cu victoria Germaniei Naziste, această regiune se va întoarce definitive sub conducerea Ungariei. În realitate, Ungaria va controla Transilvania de Nord din 1940 până în toamna lui 1944, când, datorită apropierii Armatei Roșii, maghiarii au fost nevoiți să părăsească regiunea.

Imediat după preluarea controlului regiunii, autoritățile ungare au început masacrarea etnicilor români și expulzarea în România a tuturor celor considerați periculoși sau ostili. În vara lui 1940, trupe militare și paramilitare maghiare au masacrat civili de alte etnii, cu scopul de a crea panică în rândul românilor, evreilor și romilor, pentru a-i determina să fugă din regiune în Regat. Mii de oameni au fost expulzați sau au fugit. Autoritățile române, drept răspuns, au obligat etnicii maghiari din sudul regiunii să treacă în Transilvania de Nord. În urma acestor evenimente, peste 100 000 de oameni din ambele părți ale Transilvaniei au fost relocați în mod forțat.

Conform censului din 1941 realizat de autoritățile maghiare, aproximativ 50% din populația Transilvaniei de Nord avea descendență maghiară. Cum era de așteptat, ciocnirile între etnicii maghiari și români au continuat de-a lungul războiului, unii maghiari, susținuți de către autorități, având atitudini de discriminare, hărțuire și chiar violență fizică împotriva etnicilor români.

Până spre sfârșitul anului 1943, aproximativ 220 000 de etnici români au fost expulzați din Transilvania de Nord. Temându-se de conducerea maghiară, mulți români și-au părăsit satele, devenind refugiați "interni" în interiorul regiunii. Discriminarea etnicilor români din provincie a forțat închiderea celor mai multe dintre școlile românești, iar unele biserici fiind chiar profanate și distruse. Cu toate acestea, ca în alte părți din Europa ocupată de Germania, au existat oameni care i-au ajutat pe ceilalți, indiferent de etnie sau religie. Un exemplu este cel a unui maghiar care a ajutat etnici români, Joseph Gall, care, în satul Trăznea a salvat multe familii de români, care altfel ar fi avut o moarte sigură în mâinile persecutorilor lor maghiari.

Persecuția etnicilor români a luat sfârșit doar în august 1944, când România a părăsit alianța cu puterile Axei – Germania, Italia și Japonia – și s-a alăturat Armatei Roșii Sovietice, parte a puterilor Aliate – Uniunea Sovietică, Marea Britanie și Statele Unite.

Cofinanțat prin programul Erasmus+ al Uniunii Europene

The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Cu toate acestea, după întoarcerea armelor de către România, forțele maghiare au continuat să comită atrocități împotriva populației românești din Transilvania de Nord, pe toată perioada rămasă. Un exemplu de persecuție a trupelor maghiare și violență împotriva etnicilor români, care exemplifică multe alte cazuri de violență, poate fi văzut în evenimentele care au avut loc în satul Moisei, din Maramureș. 31 de țărani români au fost prinși și închiși într-o casă, unde majoritatea au fost uciși într-un mod brutal. Singurii supraviețuitori, în număr de doi, au fost acuzați de "înaltă trădare" și trimiși într-un lagăr de muncă. După acest eveniment, maghiarii au dat foc satului.

Spre sfârșitul primăverii anului 1944, jandarmeriei maghiare i s-a dat ordin din partea guvernului antisemit din acea vreme, să asiste "comandoul special" condus de expertul în deportare Adolf Eichmann, în vederea organizării și dirijării deportării a zeci de mii de evrei din Nordul Transilvaniei spre camerele de gazare din Auschwitz-Birkenau, din sud-vestul Poloniei. Marea majoritate a evreilor au fost uciși imediat după sosire, alătui de alte sute de mii de evrei maghiari deportați din întreaga Ungarie. Unul dintre puținii supraviețuitori ai acestei strângeri și deportări brutale, greu de descris, a evreilor din Transilvania de Nord a fost Elie Weisel, devenit mai târziu laureat al Premiului Nobel pentru literatură. Unele dintre cele mai importante povestiri ale sale se bazează pe experiențele avute ca evreu în Transilvania de Nord în timpul Holocaustului.

După cum s-a menționat, ocupația maghiară din Transilvania de Nord s-a încheiat în toamna anului 1944, cu trecerea României de partea Aliaților și cu Armata Roșie punând capăt conducerii maghiare din Transilvania. Trupele maghiare au fost nevoite să se retragă în Ungaria, iar Nordul Transilvaniei a revenit României, unde a rămas până astăzi.

Copyright © 2014, 2019 autor(i), traducător(i) și Swedish Committee Against Antisemitism

Text: Daniel Stejeran, Muzeul Holocaustului din Șimleu Silvaniei/Paul A. Levine, Phd., Istoric

Verificare surse: Paul A. Levine, Phd., Istoric

Design grafic: Cecilia Undemark Péterfy

Cofinanțat prin programul Erasmus+ al Uniunii Europene

The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.